

DAVE WENHOLD, PREDSEDNIK AMERIČKOG UDRUŽENJA LOBISTA, UOČI GOSTOVANJA U RH

Lobisti ne odlučuju

Problem je u tome što ljudi misle da su lobisti ti koji donose odluke, ti koji glasuju. Naš je posao da educiramo i informiramo

U lobiranju »okrenuto«
3,47 milijarda dolara

Unatoč recesiji, industrija lobiranja prošle je godine u SAD-u zabilježila rast od pet posto u odnosu na godinu ranije. U lobiranju se »okrenulo« 3,47 milijarda dolara, 170 milijuna dolara više nego 2008.

No u SAD-u postoji duga tradicija lobiranja pa se uslugama lobista koriste gotovo svi. Ciljevi su im uglavnom dvojak: ili žele utjecati na donošenje nekog zakona i promjenu vladine politike ili žele osigurati novac iz državne blagajne za neki projekt.

Počelo je s Grantom

Početak lobiranja najčešće se vezuje uz američkog predsjednika Ulyssesa Granta i davnu 1869. godinu. Navodno je bio strastveni pušač koji je u cigari i brandyju, zbog protivljenja supruge, uživao u predvorju i hodnicima (lobbies) hotela Willard, preko puta Bijele kuće. Priča kaže da su ga tamo ljudi povlačili za rukav tražeći od njega neku uslugu.

Ljudi angažiraju lobiste da bi njihovi interesi bili zaštićeni – Dave Wenhold

Irena FRLAN

Kada je u SAD-u prije nekoliko godina uhićen Jack Abramoff, bio je to težak udarac za lobističku zajednicu: dotad jedan od navodno najuspješnijih lobista bio je optužen za prevaru, utaju poreza, pranje novca, podmićivanje dužnosnika... Američka i svjetska javnost zgražale su se nad slučajem tada 46-ogodišnjeg lobista i odvjetnika iz Washingtona koji je, među ostalim, varao svoje glavne klijente, indijanska plemena koja imaju kasina u rezervatima, a unajmila su Abramoffa kako bi im pomogao u promicanju njihovih poslovnih interesa u Kongresu. Abramoffljevo lice postalo je tako preko noći lice s kojim se, sasvim neopravdano, počelo povezivati cijelu profesiju koja ionako nije uvijek na dobrom glasu.

– U svakoj profesiji, bilo da se radi o policiji, vatrogascima, političarima, lobistima ili nekom drugom, uvijek će biti pokvarenih jabuka. No, trebamo li misliti da je svaki političar iz Illinoisa korumpiran, samo zato što je guverner bio korumpiran? Uostalom, Abramoff nikada nije bio član udruženja lobista, nikada nije potpisao etički kodeks, kaže Dave Wenhold, predsjednik Američkog udruženja lobista, s kojim smo razgovarali uoči njegovog prvoga gostovanja u Hrvatskoj. Wenholda u Zagreb dovodi Hrvatsko društvo lobista koja organizira 3. međunarodni simpozij o lobiranju. Wenhold je u intervjuima znao reći da je »rogove i rep ostavio kod kuće«, očito svjestan da ljudi često imaju vrlo negativnu sliku o lobistima.

– Problem je u tome što ljudi misle da su lobisti ti koji donose odluke, ti koji glasuju. Znaite, lobisti ne tjeraju ni-

koga ni na što. Mislim da je naprosto najlakše reći »vrag me na to natjerao«. U Americi članovi Kongresa i drugi donositelji odluka imaju odgovornost za svoj glas, ističe Wenhold koji je karijeru i započeo u uredu republikanskoga senatora Warrena Rudmana.

Američka industrija lobiranja samo je prošle godine »okrenula« gotovo tri i pol milijarde dolara. U Americi doslovno lobiraju svi – od poslovnih krugova, preko nevladinih udruga i organizacija, do sindikata, poljoprivrednika... I Wenhold, koji je osnivač jedne od washingtonskih lobističkih tvrtki, tvrdi da među njegovim klijentima doista

■ **Naši su klijenti mnoga mala neprofitna udruženja čiji se glas doslovno ne bi uopće čuo da nema nas koji zagovaramo njihove interese**

ima vrlo različitih ljudi s vrlo raznolikim interesima.

– Naši su klijenti mnoga mala neprofitna udruženja čiji se glas doslovno ne bi uopće čuo da nema nas koji zagovaramo njihove interese. Angažiraju nas i sveučilišta radi, recimo, istraživačkih programa, a bavili smo se i područjima poput obrazovanja, tehnologija, obrane. Imamo, naravno, i velike klijente, ali većina su ipak mali klijenti koji se žele osigurati da im neki vladini birokrati neće naškoditi – kaže naš sugovornik navodeći da posao lobista – suprotno od uvriježene mišljenja – nije uvjera-

vati nekoga u nešto, već »educirati i informirati«.

– Zakonodavci donose i nekoliko tisuća pravila godišnje. Ne mogu biti stručnjaci za sva ta područja. Posao lobista je da im objasne zašto je nešto važno, kome bi moglo štetiti, kakve će posljedice proizvesti neki zakon. Ljudi angažiraju lobiste da bi njihovi interesi bili zaštićeni, objašnjava Wenhold koji se slaže s tvrdnjom da je lobiranje postalo četvrta grana vlasti u SAD-u, no ne i da su moćniji od političara.

– Ne, to uopće nije točno. Naš je posao da educiramo i informiramo, a na kraju je na zakonodavcima da glasuju prema svojoj savjesti – navodi Wenhold.

Predsjednik udruženja američkih lobista bio je vrlo eksponiran u javnosti prošle godine kada su američki lobisti vodili žestoku raspravu s Obaminom administracijom koja je željela uvesti nova, stroža pravila za lobiste. Sukob je počeo kada je u siječnju prošle godine američki predsjednik potpisao svoju prvu odluku kojom je praktički ustanovljeno da nitko tko se bavi ili se nedavno bavio lobiranjem, ne može raditi u novoj administraciji u području koje je zastupao kao lobist. Usljedilo je još nekoliko poteza kojima se željelo ograničiti djelovanje lobista, no to je lobističku zajednicu podiglo na noge.

– U osnovi, diskriminirali su ljude temeljem njihovog posla, objašnjava Wenhold, dodajući da su bili »vrlo uspješni i natjerali predsjednika da popusti«.

Uvođenje strožih pravila pogodilo je američke lobiste i stoga što tvrde da gotovo niti jedna druga profesija ionako nije tako dobro regulirana pravilima kao lobiranje.

– Mi moramo šest puta godišnje predati izvješća o tome tko nas plaća, koliko nas plaća, na kojim pitanjima radimo, s kim smo se susreli, itd. Niti jedna druga industrija u Americi nije tako regulirana. No lobistička zajednica se tome ne protivi – ističe Wenhold, napominjući da je reguliranje lobiranja vrlo važno te da »dobar lobist nema nikakvih problema s time da se registrira ili preda papirologiju«.

Wenhold vjeruje da bi takva regulacija trebala postojati u svakoj zemlji, pa tako i u Hrvatskoj.

– Siguran sam da su lobisti u Hrvatskoj otvoreni za razgovor, a važno je da vlada i lobistička zajednica suraduju kako bi našli najbolje rješenje – zaključuje Wenhold.